

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej

Analiza bieżących trendów i rekomendacji w Europie i na świecie dotyczących wspierania odnawialnych źródeł energii

W związku z trwającymi pracami nad tworzeniem ram prawnych dla systemu wsparcia energii ze źródeł odnawialnych w Polsce w oparciu o system aukcyjny **Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej dokonała analizy bieżących trendów i rekomendacji w Europie i na świecie dotyczących wspierania OZE oraz przeanalizowała aukcyjne systemy wsparcia w 13 krajach tj.:** Danii, Francji, Holandii, Irlandii, Litwie, Łotwie, Portugalii, Wielkiej Brytanii, Włoszech, Chinach, Indiach, Argentynie oraz Brazylii. Poniżej przedstawiono najważniejsze wnioski:

- Eksperti Banku Światowego wskazują, że najbardziej efektywnym rozwiązaniem jest stosowanie aukcji w koszykach technologicznych**, ze względu na brak konkurencji pomiędzy technologiami o różnym stopniu rozwinięcia technicznego, przy czym podkreśla się, że to polityka energetyczna powinna wpływać na kształt systemu aukcyjnego, a nie system aukcyjny na kierunki rozwoju polityki energetycznej.
- Na poziomie Unii Europejskiej, priorytetem wydaje się być osiągnięcie efektywności kosztowej (przez stosowanie przetargów/aukcji) zamiast szybkiego i efektywnego rozwoju technologii w państwach członkowskich (obciążonej większymi kosztami).** Ponadto, istotnym elementem jest stopniowe narażanie OZE na wpływ cen rynkowych, co w dłuższej perspektywie ma doprowadzić do zwiększenia konkurencyjności OZE i wyeliminowania konieczności wsparcia tych technologii. Otwarte pozostaje jednak pytanie, czy biorąc pod uwagę polski model energetyczny, w którym większość generacji oparta jest na węglu kamiennym i brunatnym oraz wzmagającą się potrzebę nowych inwestycji w energetyce, model minimalizowania kosztów odpowiada podstawowemu zadaniu sektora, tj. zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju?
- W oparciu o przeprowadzoną analizę zagranicznych systemów wsparcia, opracowano następujące wnioski dotyczące stosowania mechanizmów aukcyjnych dla OZE:
 - Pozytywne aspekty stosowania mechanizmu aukcyjnego w postaci niższych kosztów wsparcia:**

Odnotowano je w Brazylii, Francji, Wielkiej Brytanii, Irlandii i Chinach (wyjątek stanowi Argentyna), w porównaniu do innych krajów stosujących odmienne mechanizmy wsparcia.
 - Negatywne cechy systemu, pośród których wymienić można:**
 - Niską efektywność** - odnosi się ona do niskiego poziomu realizacji inwestycji w porównaniu do zakontraktowanych ofert. Przykładem może być Irlandia, Anglia oraz Francja. Głównie za przyczynę braku efektywności podaje się *underbidding* (składanie ofert poniżej kosztów realizacji). Z jednej strony może być to celowy zabieg, z drugiej należy mieć na uwadze fakt, iż trudno jest określić warunki finansowe projektu, którego realizacja nastąpi w ciągu 3 - 5 lat po zakończeniu aukcji.
 - Niską dywersyfikację technologiczną** - mechanizm aukcyjny nie jest efektywny w zakresie wsparcia innowacyjnych technologii o mniejszym stopniu dojrzałości. Taka sytuacja miała miejsce w Wielkiej Brytanii, Brazylii i Argentynie. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że technologicznie neutralne aukcje będą w naturalny sposób promować realizację projektów najbardziej dojrzałych technologicznie.
 - Wysokie koszty administrowania systemem** - w związku z faktem, że mechanizm aukcyjny wymaga kompleksowej obsługi, prowadzi to często do wzrostu biurokracji i powstawania kosztów obsługi procesu. Taka sytuacja ma miejsce m.in. w Danii, gdzie rola administracji państwowej w zakresie procedury przetargowej jest bardzo duża.

- **Niewielką akceptowalność społeczną** - pomimo minimalizacji kosztów, społeczeństwo może bardziej odczuć efekty realizacji inwestycji, np. w najlepszych lokalizacjach do budowy farm wiatrowych na lądzie, w związku z faktem, że deweloperzy będą szukali najwyższej produktywności, aby zwiększyć efektywność projektów.
- **Konsekwencje wycofania się z realizacji projektu** - w przypadku braku administracyjnych obostrzeń, deweloperzy będą mogli wycofywać się z realizacji projektu bez konsekwencji, co będzie miało negatywny wpływ na efektywność budowy nowych inwestycji. Z drugiej strony, zbyt duże negatywne konsekwencje spowodują zmniejszenie podmiotów mogących przystępować do przetargu i ograniczy konkurencję, co będzie miało negatywny wpływ na przebieg aukcji i może zanegować minimalizację kosztów.

Najważniejszym wyzwaniem, z jakim powinni zmierzyć się twórcy systemu wsparcia dla OZE powinno być zagwarantowanie, że zwycięzcy aukcji zrealizują projekty, do których się zobowiązują.

4. Systemy aukcyjne były analizowane m.in. w kontekście rozwoju morskiej energetyki wiatrowej. W przypadku trzech analizowanych krajów (Dania, Francja, Holandia) mamy do czynienia z aukcjami podzielonymi na koszyki technologiczne, co umożliwiło w przypadku Holandii zakontraktowanie budowy morskich farm wiatrowych, a w Danii i Francji wciąż powoduje rozwój technologii.